

INDISK ALBUM

EN Udstilling af Gianni Berengo Gardin

Dokumentarfotografen Gianni Berengo Gardin (f. 1935) er en af Italiens mest elskede kameramagikere, en levende legende som landsmændene de Sica, Federico Fellini, Mario Giacomelli og Luigi Ghirri. Dokumentarfotografen Gianni Berengo Gardin (f. 1935) er en af Italiens mest elskede kameramagikere, en levende legende som landsmændene de Sica, Federico Fellini, Mario Giacomelli og Luigi Ghirri. Fotografkunstnere og filmmagere der alle kan betegnes som stærkt socialt engagerede og optaget af at beskrive menneskets udsatte liv, klemte imellem kærlighed, kødet, skønhed, festlighed, korruption, ensomhed og smerte og med et fast greb i virkeligheden. 1960'ernes Italien er fastholdt i Gardins reportager fra et Italien under en nærmest chokerende forandring. To træk går igen: hans optagethed af mennesket i sociologiske temaer og byernes arkitektur. Hans bog om Indien, *L'India dei villaggi* fra 1980, er grundlaget for den aktuelle udstilling på Davids Samling. Ud af bogens mere end 300 fotografier er udvalgt 60 vintage aftryk.

Gardin og Ghandi

Gardin er en kender af sit eget land og har rejst på kryds og tværs af Italien og beskrevet det i billeder. I 1977 gik hans første rejse uden for Europa til det centrale Indien, højplateauet Malwa (Madhya Pradesh), nærmere bestemt området omkring byen Indore, der ligger i centrum, omgivet af en række små landsbyer, præget af flere indigenes befolkninger, som blandt andet Bhil-folket, Sikh-folket og andre af Indiens oprindelige folkeslag. Det er et kulturhistorisk rigt område med små nærmest kooperativ-agtige landsbysamfund

med indbyggertal på ca. 1200. Gardin var før rejsen allerede i høj grad inspireret af Mahatma Ghandis tanker om at vække Indien til selvstændighed ved at få dem til at stole på egne kræfter. Ghandi fremhævede landsbyerne som idealsamfund, hvor der er mad nok, kasterne levede i samdrægtighed og var selvforsynende. Havde man en ged, et træ og noget jord at dyrke, var det, hvad Ghandi kaldte det sande Indien.

Landsbyernes Indien

Landsbyernes Indien er en stilsikker, næsten lavmælt udstilling på Davids Samling, der har haft modet til at introducere denne

“Det er fotografier, der uden effektjageri, viser os en eksotisk, men også komplet tidløs verden.”

mesterfotograf for et dansk publikum. Det er som at træde ind i den levende fotografihistorie at gense de sort-hvide ikoniske billeder. Går man tæt på billederne, er der et mylder af detaljer at studere. Det er fotografier, der uden effektjageri, viser os en eksotisk, men også komplet tidløs verden. Det er Indien i 1970'erne, optaget under flere rejser i årene 1977-1979, men i Gardins optik, ses billederne som en beskrivelse af en fælles urtid, hvor mennesket lever i pagt med naturen, udøver gamle håndværk og til dels uforstyrrede fortsætter de daglige gøremål.

Sarier og transistorradioer

Ud over et næsten etnografisk aspekt var det at beskrive Indien for Gardin at dokumentere noget stabilt og genkendeligt. Han så i Indien de samme traditionsbårne levemåder og håndværk, som han kendte fra det landlige Italien før anni pesante, årene efter anden verdenskrig, hvor Italien gik fra at være et agrarsamfund til en industrination. Gardin og hans generation reagerede stærkt på industrialiseringen. En velgørende kraft i hans billeder fra landsbyernes Indien er kontrasten mellem det gamle, som fortsætter med at være der, og det nye der kommer til. Eksempler på dette er fotografiet af Bhil-kvinden, der sidder foran sit hus med en transistorradio. Hun indtager en for indiske kvinder traditionel stilling på hug, radioen er den eneste rekvirit i billedet, og den symboliserer, bag den klassiske lotusblomst på forsiden, et Indien under forandring og en tid med oplysning og ændringer i familierne. Daværende ministerpræsident Indira Ghandi spredte gennem netop de transportable radioer oplysning til befolkningen, særligt til kvinder, blandt andet om sterilisation og brug af prævention. På et af fotografierne fra markedsdagen, ses den ældgamle forlystelse, et pariserhjul. Forrest i billedet ses den gamle model i træ, hånddrevet, og bag ved ses afløseren, fremstillet i metal, som svinger sig højere op i luften.

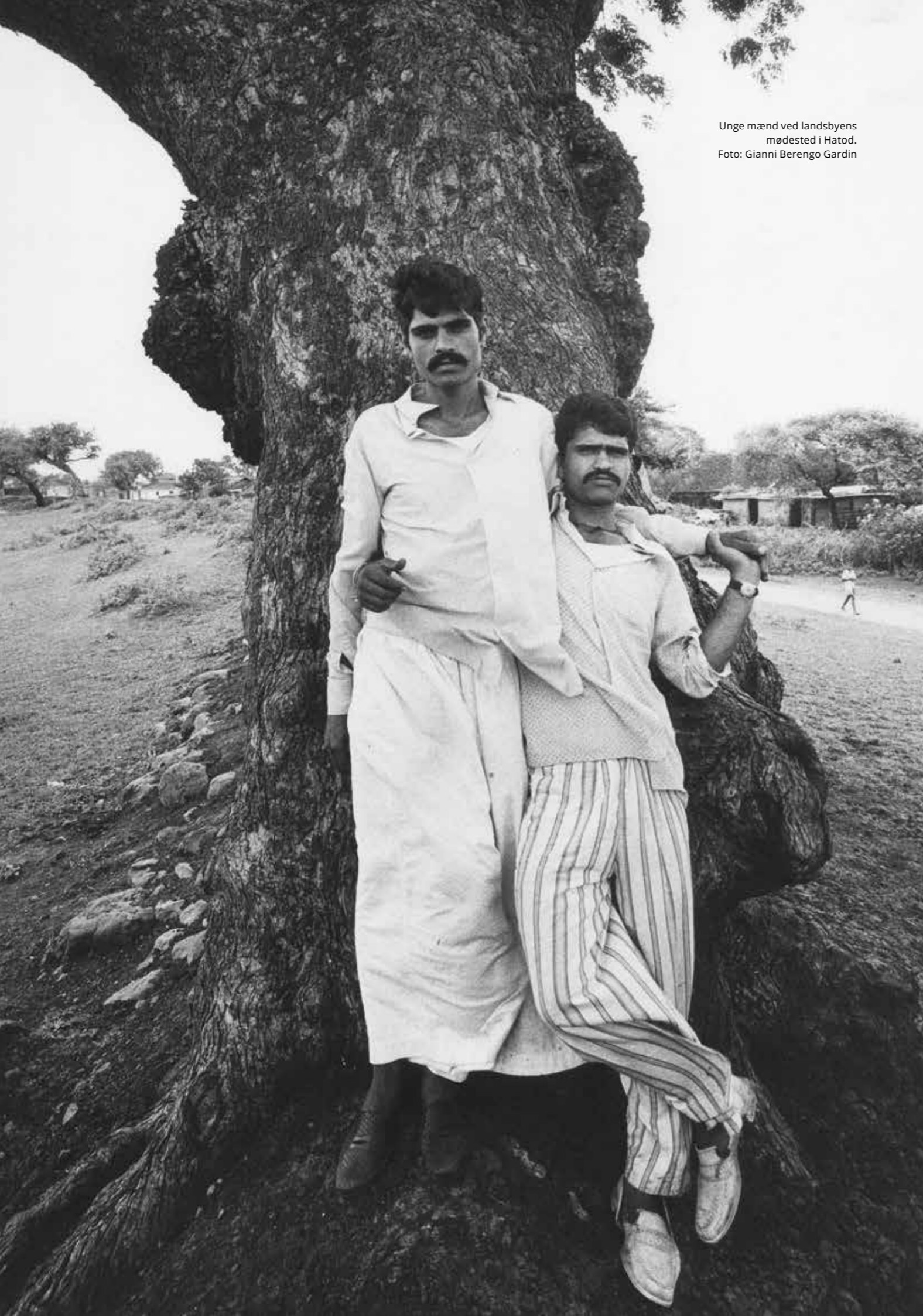
Gardin og fotojournalistikken

Gardin er selv lært som fotograf. I 1954 rejste han til Paris for at lære sine franske kolleger at kende, blandt andre Henri Cartier-Bresson, Robert Doisneau, Willy Ronis og Edouard Boubat. Inspireret af den klassiske fotojournalistik, der opstod i 1920'erne >>

Øverst: Seng ophængt fra loftet i landsbyen Paliya. Foto: Gianni Berengo Gardin. Nederst: Bondekone med radio nær Jhabua. Foto: Gianni Berengo Gardin.

Unge mænd ved landsbyens mødested i Hatod.
Foto: Gianni Berengo Gardin

» og 30'erne, og omkring skabelsen af de billedbårne magasiner som Life Magazine, Vu, Time Magazine, Il Mondo og Paris Match, gik fotografiet fra at være ét enkelt billede til at være en billedfortælling, stort set uden ord. Det var mødet med 1930'ernes amerikanske, regeringsunderstøttede Farm Security Administration-fotografer, Dorothea Lange, Walker-Evans og W. Eugene Smith, der betød, at Gardin opdagede, hvad han kunne bruge fotografiet til. At det sort-hvide fotografi var et stærkt udtryksmiddel, der kunne være med til at ændre folks bevidsthed og påvirke gennem oplysning. Gardin taler om et buona fotografia, som han foretrækker frem for et bella fotografia. Han har igennem mange år rejst rundt i verden blandt andet for Touring Club Milano. Han er desuden kendt for at være erklæret tilhænger af det analoge, sort-hvide fotografi.

Hvor den eminente franske fotograf Henri Cartier-Bresson arbejdede med det afgørende øjeblik, hvor alle billedets elementer så at sige falder på plads og danner ét billede, der siger alt i ét øjeblik, foretrækker Gardin en arbejdsmetode, der består af længere dynamiske billedserier, hvor han i dybden undersøger et bestemt emne. Hans gennembrud var værket *Morire di classe* (At dø på grund af sin klasse) udgivet som bog i 1969, om de sindslidendes vilkår i italienske institutioner. Den er flere gange senere blevet vist som udstilling, blandt andet sidste år i Genova på Palazzo Ducale. På udstillingen i Davids Samling har Gardin imidlertid i indtil flere billeder, der lever op til også den Cartier-Bressonske model, det afgørende øjeblik i ét billede. Billedet af drengen med sit primitive legetøj, stående midt imellem vej og himmel, er opbygget efter det klassiske gyldne snit, hvor billeddiagonalerne falder på plads én efter én, eller syntesen mellem de to venner ved træet, hvor barkens og buksernes mønster sammen med armenes slyng gør oplevelsen af billedet til en visuel proptrækker.

In Vaporetto 1960

Gardins mest berømte fotografi, *In Vaporetto* fra Venedig, er et fuldgyldigt eksempel på hans evne til at foretage en nærmest genetisk afkodning gennem fotografiets aftegninger i et både abstrakt og realistisk formsprog. Bogen om hans strejftog i Venedig er en lyrisk, magisk og formelig dekadent beskrivelse af befolkningen i den synkende by, *Venise des saisons*, udgivet i 1965. Gardin har udgivet flere end 210 fotografiske bøger og er tilknyttet det berømte billedagentur *Contrasto* i Rom. Hans

En mand finder skygge under teaktræsblade. Foto: Gianni Berengo Gardin.

seneste serie af billeder fra Venedig, optaget fra 2012 til 2014, og i dette efterår udstillet på trods af censur fra byens borgmester, er et kritisk opråb om at redde byen fra de flydende højhuse, de megalomane krydstogtskibe, der ankrer op ved Marcus Pladsen og kaster så lange skygger, at italienerne taler om, at de lader solen gå ned over byen.

En billedpoet i Indien

Gianni Berengo Gardin's udstilling på Davids Samling er et på disse breddegrader sjældent møde med en af de mest indtryksrige indsatsen blandt den humanistiske reportages fotograf-oeuvre. Hans billeder er udtryk for eksistentiel vægtløshed, refleksion og nærvær. Det er som om, Gardin selv bærer dette landskabs lys i kroppen. Til trods for det stærkt sanselige udtryk, fotograferede Gardin med vidvinkel, og ofte stående på et højt sted. Han ønsker dette fortællende perspektiv på optagelserne og at få landskab, baggrund og forgrund med i hvert billede. Mennesket er i centrum, men samtidig lyset og himlen. Serien af landskaber fra den mere end fugtige monsontid viser Gardin som fuldt udfoldet billed-poet med de ekspressive sort-hvide toner. Bhilbonden, der siddende i sin vogn, ser frem under teaktræets store blade med et fast blik, er et eksempel på, hvor intense møderne var. Gardin er ikke romantiker. Det kan læses alene ud af de øjne og blikke, vi møder på udstillingen. Men hans fotografier er gennemsyrede af hans grundhumane opfattelse. Billederne giver os mulighed for at opleve en individualitet i en verden, der konstant truer med stan-

dardisering af produkter og menneskelig adfærd. Han ønsker at fastholde og vise os, hvor hurtigt den forandring foregår. Suitsen af billeder fra landsbyerne viser en rig kultur, opbygget gennem årtusinder, med en række elementer der er fælles menneskelige. Menneskeskildringen er autentisk, men tillader på grund af billedernes facetterede elementer lange rækker af associative kvaliteter. Det er i høj grad individet vi møder. Den renfærdige stil opfordrer til respekt for det enkelte menneske og serien af billeder, det indgår i. Fotografierne afrealiserer ikke den menneskelige verden med dens konflikter og begær. Med den stilfærdige episke tone er Gardins fotografier som velskrevne digte om tempoet i landsbyen, vejret, menneskenes stemningsleje, alt det vi selv ville se, hvis vi gav os tid. Umærkeligt manifesterer livets vitalitet og intensitet sig.

Det er forståeligt, at udvælgelsen af netop denne kunstners fotografier, der desuden er et tilbud om nye perspektiver på Davids Samlings udstilling af genstande der fremviser den rige indo-muslimske kultur, er blevet til en fotografi-oplevelse, der rammer rent. Mødet med én af Italiens allerfornemste fotografer finder sted helt frem til den 23. februar 2016. ●

Landsbyernes Indien:
fotografier af Gianni Berengo Gardin
Lille katalog med introducerende tekst
af museumsinspektør Joachim Meyer

Davids Samling
25. september - 21. februar 2016
www.davidmus.dk